

Posudek školitelky na diplomovou práci Mgr. Tomáše Marka „Pojetí vztahu Já a Ty u Bubera a Fromma“

Předložená diplomová práce se zabývá filosofií dvou autorů Bubera a Fromma, kteří se explicitně věnují problematice povahy a utváření lidských vztahů (vyjádřeno Buberovou terminologií vztahem Já a Ty) a konstituováním povahy lidské (ať už autentické nebo neautentické) osobnosti (u Fromma například vyjádřeno dvojicí „Mít či být“) právě prostřednictvím specificky pojaté vztahovosti nebo vztahováním se k druhému.

Diplomová práce ukazuje, že pro oba vybrané autory je typické, že svým myšlením reagují na krizi západního evropského lidství ve 20. století, které Buber charakterizuje jako „bezdomoví“ a Fromm ho chápe jako odloučení od bytostného lidství. Oběma autorům jde o postižení povahy zásadní vykořeněnosti, kterou trpí moderní západní člověk, a kterou například Jan Patočka postihuje v jedné z Kacířských esejí o filosofii dějin názvem: Války 20. století a 20. století jako válka. Rozdíl v pojetí krize moderního člověka pisatel vidí nejen ve specifickém pojmovém vyjadřování autorů, ale snaží se odlišit především jejich metodologická východiska v pojetí moderního jáství.

Zatímco Buber prakticky setrvává po celou dobu na pozicích dialogické filosofie personalismu, čerpá Fromm nejprve z neomarxismu a potom je stále více inspirován psychoanalýzou a postupně se jeho myšlenkové zájmy přesouvají k praktické psychoterapii, vůči níž, jak je ukázáno v kapitole 2.5., má Buber zásadní kritické výhrady.

Struktura práce se vyznačuje přesným logickým uspořádáním, autor diplomové práce nejdříve podává biografie obou myslitelů, inspirován některými myšlenkami titulů sekundární literatury, že oba nějakým způsobem vycházejí z židovského prostředí a také, každý odlišně, recipují židovské náboženství. Už v naznačených biografiích autor sleduje myšlenkové vlivy, to, jak krystalizovala

témata zájmů obou myslitelů. Následují kapitoly zabývající se myšlením obou autorů, především jejich specifickým pojetím mezilidských vztahů, vztahu ke světu a k bohu. Další kapitola je srovnávací, cením si, že není jen stručným shrnutím předchozího, ale otevírá některé nové aspekty, o nichž se v předchozím textu nezmiňuje.

Práce je téměř bez gramatických a stylistických chyb, napsaná odborným a kultivovaným jazykem.

Pracuje především s pramennou literaturou. Sekundární literatura je adekvátní.

K rozpravě navrhuji, aby se autor zamyslel na tím, jak oba autoři (Buber a Fromm) promýšlejí význam času při konstituování vztahu člověka k člověka, ke světu a k bohu.

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na práce uvedeného typu.

30. 12. 2017

doc. PhDr. Naděžda Pelcová, CSc.